

Larsen, Wiggo Larsen, Mørk, Peter Nielsen, Damsgaard, V. Hauch, Anker Lau, Asger Jensen, Hans Hansen (Baaø), Jørgen Jørgensen (Ullerup), Raager og Kjeldgaard Iversen.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Anden (sidste) behandling af forslag til rigsdagsbeslutning angående Danmarks tiltrædelse af den af De Forenede Nationers plenarforsamling den 28. april 1949 vedtagne reviderede generalakt angående fredelig bilæggelse af mellemfolkelige tvistigheder.

(Første behandling findes i tiden sp. 1964).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sagen sattes til forhandling.

Aksel Larsen: Det svar, jeg fik af den højtærede udenrigsminister, da denne sag var til første behandling, har givet mig anledning til adskillige overvejelser og gør det nødvendigt, at jeg fremkommer med nogle yderligere bemærkninger.

Jeg spurgte den højtærede udenrigsminister, om det ligger sådan, at efter denne generalakt kan de foreslåede forligsnævn komme i virksomhed til fredelig afgørelse af sådanne mellemfolkelige konflikter som f. eks. konflikterne mellem England og Ægypten, mellem England og Persien, mellem Frankrig og Vietnam eller mellem England og Malaya. Jeg nævner disse konflikter, der er løbende og blodige, som eksempler og udtaler ønsket om at få en forklaring på, hvilken betydning denne generalakt får for sådanne konflikter. Det svar, jeg fik af den højtærede udenrigsminister, gik ud på, at generalakten kan anvendes også i tilfælde, som dem, jeg her har nævnt, under den forudsætning, at parterne er enige derom. Jeg kan kun forstå dette svar således, at udenrigsministeren virkelig mener, at der er en mulighed for, at republikken Vietnam kan få en sådan fredelig bilæggelse af den strid, Frankrig har påført denne selvstændige og af Frankrig anerkendte republik, og at udenrigsministeren ligeledes mener, at denne generalakt kan anvendes i konflikten mellem England og befolkningen i Malaya. Det er i hvert fald det, ministeren har sagt ordret. Jeg erkender, at den opfattelse får man jo ikke helt, når man tænker på den stilling, ministeren selv og hans parti og regeringen

isøvrigt tager til sådanne konflikter, idet man behandler dem, som om det var nogle mindreværdige folkeslag, der havde gjort oprør mod deres retmæssige herrer.

Men så siger ministeren, at generalakten kan naturligvis kun komme til anvendelse under den forudsætning, at parterne er enige derom. I generalaktens tekst står der imidlertid, at når en af parterne henvender sig til en anden part for at få nedsat et sådant forligsnævn, skal det oprettes indenfor så og så kort tid, og hvis parterne ikke kan blive enige om, hvem der skal være de tre, om jeg så må sige uvildige medlemmer, bosat i andre stater og ikke i nogen af de implicerede staters tjeneste, skal det overdrages en trediemagt at udnævne disse. Det harmonerer ikke med ministerens udtalelse om, at det kan parterne selv bestemme.

Jeg må vel alligevel gå ud fra, at ministerens fortolkning her er den rigtige, men så er det, jeg kommer til at tænke på, at hvad er det hele så værd. Vi har jo i forvejen den internationale domstol i Haag. Den kan i almindelighed træde i kraft, hvis to stridende parter er enige om at henskyde et stridsspørgsmål til behandling ved domstolen, og i almindelighed er det sådan, såvidt jeg forstår det, at hvis de ikke er enige om det, hvis den ene part modsætter sig det, kan det ikke lade sig gøre. Vi har endvidere det internationale Røde Kors, som kan foretage undersøgelser, hvis begge parter er enige om at opfordre Røde Kors til at foretage sådanne undersøgelser.

Når man i forvejen har internationale eller mellemfolkelige organer, som altså kan træde i virksomhed og søge fredeligt at bilægge tvistigheder, hvis begge parter er enige om det, kan jeg ikke rigtig forstå, hvorfor man skal have et nyt organ, som efter den forklaring, udenrigsministeren har givet, kun skal have de samme muligheder for at gøre noget ved sådanne internationale tvistigheder. I de tilfælde, hvor parterne ikke kan blive enige om at henskyde spørgsmålet til et sådant forligsnævn, og under forudsætning af, at udenrigsministerens fortolkning fremsat i folketingets møde den 18. ds. er rigtig, har man De Forenede Nationer med sikkerhedsrådet, som er i stand til at gribe ind, foranstalte eller beordre mægling, søge konflikterne bilagt, hvad man desværre i det mest afgørende tilfælde, siden De Forenede Nationer blev dannet — jeg tænker på Korea —, ikke har gjort.

Jeg kan med min bedste vilje ikke se andet end, at efter den forklaring, vi fik af udenrigsministeren ved første behandling,